

ОЦІНКА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

***РОМАНЬКО Ю.О., СТУДЕНТ МАГІСТРАТУРИ*,
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ***

Відносні переваги організації можуть зумовлюватися різними чинниками. Найтиповішими з тих, що забезпечують конкурентні переваги, М. Портер вважає: нові технології; нові запити покупців; появу нового сегмента ринку; зміну вартості або наявності компонентів виробництва. Конкурентні переваги організації можуть бути «зовнішніми» і «внутрішніми» [2].

«Зовнішні» конкурентні переваги засновуються на таких характеристиках товарів, які утворюють цінність витрат, або за рахунок підвищення ефективності. Такі конкурентні переваги збільшують ринкову силу організації[4]. Стратегія, що базується на зовнішніх конкурентних перевагах - це стратегія диференціації. В цьому разі організація орієнтується на з'ясування та задоволення споживачів, незадоволених наявними товарами та послугами[5].

«Внутрішні» конкурентні переваги ґрунтуються на перевагах організації щодо витрат виробництва, управління організацією або товаром, створюють умови для досягнення меншої собівартості ніж у конкурента й забезпечують більшу рентабельність і стійкість до зниження ціни реалізації товару (послуг), що нав'язується ринком або конкурентами[4]. Стратегія, заснована на внутрішніх конкурентних перевагах, - це стратегія лідерства у витратах[5].

Конкурентні переваги організації поділяються на два типи:

1. Переваги високого рангу, пов'язані з наявністю в підприємства високої репутації, кваліфікованого персоналу, патентів, розвиненого маркетингу, заснованого на використанні сучасних технологій, сучасного менеджменту, довготривалих зв'язків з покупцями. Вони довше зберігаються і дають змогу досягати вищої прибутковості організації.

2. Переваги низького рангу, що базуються на використанні дешевої

* Науковий керівник – Михайлова О.С. к.е.н., доцент

робочої сили, доступності джерел сировини, не такі стійкі, оскільки можуть бути скопійовані конкурентами[1].

Конкурентною перевагою підприємства є використання, головним чином, вирощування елітних сортів, основні переваги якого освітленні вище. Ця технологія має великі затрати на початкових стадіях (закупки іноземного насіння), проте з часом приносить свої доходи[3].

Основними проблемами ДП «ДГ «Степне» на ринку сільського господарства є:

– постійна зміна працівників різноробочих, це знижує працездатність відділів;

– неудоконалене управління, відсутність маркетингового відділу.

Все це надає конкурентну перевагу місцевим сільськогосподарським підприємствам.

Спробуємо тепер оцінити рівень конкурентоспроможності продукції (робіт) ДП «ДГ «Степне» за наступною методикою (табл. 1).

Таблиця 1

**Характеристики продукції
ДП «ДГ «Степне» за узагальненими оцінками**

Характеристики продукції	Вага фактору	ПСП «Світ»		ТОВ «Іскра»		ДП «ДГ «Степне»	
		Бали	Оцінка	Бали	Оцінка	Бали	Оцінка
Відносини з постачальниками	0,2	4	0,8	5	1	4	0,8
Якість продукції	0,1	4	0,4	5	0,5	4	0,4
Терміни виконання робіт	0,15	4	0,6	4	0,6	3	0,45
Ціна	0,35	4	1,4	3	1,05	3	1,05
Комплексність аграрних рішень	0,2	2	0,4	5	1	2	0,4
Разом	1		2,7		4,15		2,1

Зауважимо, що показник розцінки обернено пропорційний ціні послуги, тобто чим більший показник, тим меншою є ціна — тим більша конкурентоспроможність продукції.

У дослідженні прийняли участь тільки 2 фірми-конкуренти: одна — найбільш потужна ПСП «Світ», інша – аграрне підприємство,

яке представляє західний регіон району – ТОВ «Іскра». За оцінкою інвесторів, ціна продукції складає 35% значущості послуги, відносини з постачальниками та комплексність аграрних рішень - 20%, терміни виконання роботи - 15%, і, як не дивно, значимість якості виробництва продукції складає лише 10%.

За приведеними показниками, ДП «ДГ «Степне» знаходиться на 3 місці серед 3 досліджених підприємств, тобто за цим показником підприємство дуже відстає від головного конкурента ТОВ «Іскра», та ПСП «СВІТ». Як видно з таблиці 1, головним показником, який вплинув на зниження рівня конкурентоздатності підприємства, що досліджується, став “комплексність аграрних рішень”. Цей фактор передбачає те, що на підприємстві присутні проектувальні відділи, відділи з продажу продукції. На даному етапі розвитку ДП «ДГ «Степне» такі нововведення абсолютно неприйнятні. Для такого комплексного підходу необхідно залучити дуже багато коштів та часу, на жаль цих ресурсів підприємство, яке досліджується, не має.

Література.

1. Кучер В.А. Концептуальні основи визначення рівня конкурентоспроможності підприємства [Електронний ресурс] / В.А. Кучер // Економіка Крима. – 2011. – № 1. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/portal>
2. Сарай Н. Стратегічний аналіз виробничого потенціалу та його роль в процесі формування стратегії розвитку підприємства / Н. Сарай // Економічний аналіз. – 2010. – №5. – С. 160-163.
3. Смачило І.І. Принципи формування та структура механізму управління сталим розвитком підприємства / І.І. Смачило // Економіка розвитку. - 2013. - № 3. - С. 79-82.
4. Стратегічне управління: навч. посіб. / [Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай, Л. П. Артеменко ; відп. ред. Л. М. Савчук]; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т України «Київ. політех. ін-т». – К.: Центр учбової літ., 2009. – 440 с.
5. Школьний О.О. Організаційно-економічні механізми управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств: [монографія] / О.О. Школьний. – Умань: Видавництво Уманського державного аграрного університету, 2007. – 308 с.